

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek.
Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@vp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 427; REGON 870502736
KRS 0000 41692
Nrk-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

zalogowano na podst.
motenatów p.w. Sewajderek

Ładziaga Strół

80-376 Gdańsk-Oliwa

Chojnice
OP. Jedliny
Król Franciszek
ps. "Rex"

M: 1499/2395 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Janek Francisek
D:K: 1499/2395 Pom.
Chojnice A.K. (OB „Jedynny”

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora *k. 3 s. 1-4*

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 2 s. 1-3*

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 10*

VI. Fotografie

dział albumografii

1/1. Dokumenty relatora - Franciszka
1/2. Stróle:

1. Zawiadzenie nr 04021 z 26.06.1946
wyd. przez Pres. W R N w Katowicach -
- o zwolnieniu z obozu pracy jeńców wojennych
w Z S R R przez C. O P Jaworsko, kserokop.
oryg. k. 1 s. 1
2. Zawiadzenie Ambasady P R L w
Moskwie (31-D-138-80) z 18.11.1980 o
internowaniu i deportowaniu Stróle
Franciszka do Z S R R (od 15.02.1945
do 26.05.1946), kserokop. oryg. k. 1 s. 2
3. Oświadczenie świątko - Jano Wł. Szusjdera -
- z 23.04.1981 o działalności Franciszka
Stróle, kserokop. k. 1 s. 3-4

Prezydentur
Wojewódzkiej Rady Narodowej
Komisja Kwalifikacyjno - Kontrolna
w Katowicach

Katowice, dnia

25. 6. 1946r.

Zaświadczenie nr 04021 *

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, Komisja Kwalifikacyjno - K
świadczą, że

Ob. K R Ó L FRANCISZEK

urodzony dnia 25. 9. 20 pow. Tuchola województwo pomorskie zamieszkały zob.

z Tuchola pow. Tuchola wojew. pomorskie został

z Obozu Pracy Jęńców wojennych w Z.S.R.R. przez C. O. P. Jaworzno

do Zobody pow. Tuchola wojew sl.

Wyżej wymieniony po przybyciu do miejsca zamieszkania winien zameldować się w ci
godzin w tamtejszym Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego.

Przedstawiciel
Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa
Publicznego

Z upoważnienia Prezydium Wojewódzkiej
Rady Narodowej
Komisja Kwalifikacyjno - Kontrolna

Drukarnia Państwowa Nr 1, Katowice (1630, XII, 45, 500)

AMBASADA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ
W MOSKWI

Wydział Konsularny

31-D-138-80

Moskwa, dnia 18.11.1980 r. 1980

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Wydział Konsularny Ambasady PRL w Moskwie zaświadcza, że według informacji uzyskanych od kompetentnych władz radzieckich danych o tym, że Ob. Franciszek KRÓL syn Aleksandra przebywał na terenie ZSRR w charakterze internowanego od 15 lutego 30 1945 r. do 26 maja 1946 r. Zatrudniany był do wykonywania prac różnych

W okresie tym nie był karany, nie notowano również nieszczęśliwych przez wypadków. Innych danych na temat Obywatela Franciszka Króla archiwach nie znaleziono.

Zaświadczenie niniejsze wydano na prośbę osoby zainteresowanej

Za kierownika Wydziału Konsularnego

Stawny

Stanisława Sapieżyńskiego
I Sekretarz Ambasady

Jan Sznajder - "Dąb-Jas" _____

Tułowice _____

23.04 _____

31 _____

dnia _____

197__ r. _____

ul. Kościuszki nr 1/m5 _____

49-130 Tułowice _____

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres _____)

Leg. cz. 2281/61 _____

Zaświadczenie No 148055 _____

DO UL 1267981 -KPMO Niemodlin _____

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): kompanii wrzesniowej /62pp-15DP/ dalej

ZWZ i Armii Krajowej.

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer UL

1267981

wydanym dnia 9.07.

62

r.

przez KPMO Niemodlin

o ś w i a d c z a m:

ze Ob. Franciszek Król

Aleksandra i Genowefy

urodz. dnia 25 września 1920 roku w Łebodzie gm. Śliwice

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(ca) oświadczenie i czasokres od — do): Ob. Franciszka Króla znam od ok. czerwca 1944 roku. Zaprzysiężony i przyjęty do pomorskiego

ruchu oporu w szeregu Armii Krajowej został w maju 1944 roku przez Stefana Gussa ps. "Dan". Był żołnierzem oddziału partyzanckiego A.K. "Jedliny" aż do wyzwolenia Borów Tuchelskich przez Armię Radziecką. najpierw pod dowództwem "Dana" a następnie - od ~~lipca~~ września 1944 - por. "Dąb-Jasia".

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Rex" i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): "Rex" - brał udział, w ramach działalności

oddz. part. AK "Jedliny", w różnych akcjach bojowych, dywersyjnych i wywiadowczych, a mianowicie: zdobywanie broni, żywności i odzieży, patrolewanie terenu, obserwacja i śledzenie działalności oraz obiektu wyrzutni rakietowej "V-1" i "V-2" pod Wierzchucinem, partycypował w niektórych wspólnych akcjach oddziałów partyzanckich AK "Jedliny" i "Świerki" oraz grupy desantowej Kazimierza Waluka /"Bystreki", "Czarny", "Żelazny"/, szczególnie wyróżnił się w całodziennym walce

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 2281/61 wydanej przez Zarząd Okręgu w Opolu

/ verte /

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Z-ca Naczelnika Miasta i Gminy

(pieczęć i podpis odpowiednich władz lub Zarządu ZBoWiD)

URZĄD MIASTA I GMINY
Niemodlin

Prawdziwość podanych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

/-/mgr inż. Jan Sznajder
por.-b.d-ca oddz. part.

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

4

"Jedlin" w przeddzień wyzwolenia /13.02.1945/, z przeważającymi siłami cefających się oddziałów Wehrmachtu, - w rejonie "Wierzchownika" /na odcinku Biśka-Okeniny/ i inne.

Ob. Franciszek Król - "Rex" wraz z całym oddziałem "Jedlin" współpracował i pomagał spadochroniarzom polsko-radzieckim, a mianowicie: desantowi Stanisława Mikieliewicza oraz zwiadowcy sztabu generalnego Anatolewi Jeglińskiemu.

Ob. Franciszek Król - "Rex" był żołnierzem odważnym, bojowym, kuleteńskim i ambitnym. Za osobiste męstwo w akcjach bojowych i i wywiadowczych został przedstawiony do odznaczenia Krzyżem Walecznych oraz awansował do stopnia kapitana.

Przewodniczący sekcji Szeregowi nr. 1:

Z-ca Naczelnika Miasta i Gminy

Jerzy Radecki

/-/Jan Sznajder

por. b. A.K., d-ca oddz. part. "Jedliny"

URZĄD MIASTA I GMINY
Niemodlin

WYKAZ
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

II. Materiały uzupełniające rezerwy:

1. List Jadwigi Brół (żony Franciszka)
do J. W. Szejdera - 01.05.1985 - inf. o śmierci,
pogrzebie i odsuszeniu, kserokop. oryg. k. 1 s. 1-2
2. J. W. Szejder, nota biograficzna.
Franciszek Brół - kserokop. oryg. k. 1 s. 3

oryg. nr t. 3a
 J. W. Sencjdek
 Al. 47/656 Pom.
 (pauz. mam.)

Drogi Panie Janie Sencjdek!

Dełkuje w imieniu Rodziny za serce kondolenije.
 Ciężko pogodzić się jest ze śmiercią drogiej osoby, ponieważ
 Mateonek nigdy nie chorował. Śmierć przyszła nagle i niespo-
 dziewanie, zmut tragicznie. Swoje życie poświęcił Ojczyźnie
 walczył za nią i pracował dla niej. Był na zastępczej
 emeryturze, lecz pomagał na pół etatu w budowie
 Gymnaziūm przy Katedrze Oliwskiej. 23.04.1985 spadł
 z 2,5m z rusztowania na beton, niesamodzielnie, gdyż na
 prawy bok. Stwierdzono mocno stłuczenie mózgu, złamanie
 prawego obojczyka, złamanie VI prawego żebra, niewydolność
 krążenia i oddechu. W szpitalu leżał na reanimacji pod
 tlenem i kroplówką przez 10 dni. Przytomny był do końca
 W sobotę 4V byłem u Muzę do godz. 16⁰⁰ a o godz. 16⁵⁵
 zmarł. Mateonek chowany był w Dzień Zwycięstwa (9 go)
 o godz. 12⁰⁰ przy dworcu Syon, na pięknym Gdańskim
 cmentarzu Siebagsto, który jest umieszczony w lesie.
 W lesie pracował przy wyrębie drewna, w lesie walzył i w lesie
 został pochowany na Aleji Zastępczych. Mateonka choroba
 trzech Księży i delegacja ze Sztabem Kołoj ZBOWiD

Przymore

15

Nad grobem autentyczny życiowy przypomniat Probosza z kościoła Św. Brigidy, przyjaciel domu ksiąg z Henryk Jankowski. Wspomniat o internowaniu do obozu pracy jeńców wojennych za Ural (zach. Syberia) o odznaczeniach
1) Krzyż Portugalski 2) Medal Zwycięstwa
3) Krzyż Armii Krajowej "AK" Londyn 4) Polska swojem Obrońcy
i że Franciszek ps. "Rex" był prawdziwym Polakiem
który walczył o wolność. Ostatnie słowo powiechy i przypomnienie jakim był, było najważniejsze, prawdziwe
Pożegnane słowa delegata z kół "Przymierze z Bożym D" też były ważne i serdeczne, pomimo to, że skracany został życiowy i nie wspomniat o internowaniu i o odznaczeniach Londyńskich. Cały pogrzeb mamy nagrany na taśmie magnetofonowej. Jeżeli kiedyś Pan z swoją Małżonką będzie gościł w gościnnym Gdańsku, to proszę nas odwiedzić. Jeszcze raz serdecznie dziękuję za miły list, za słowa powiechy od osoby bliskiej mojemu Małżonkowi, terazysza broni, doli i niedoli b.d. wy. oddk. partu "AK" "Jedliny".

Gołego pozdrowianiam, życzę dużo zdrowia
z pełnym szacunkiem dla Pana i Małżonki
Jadwiga Kioł

22- K R Ó L Franciszek, ps. "Rex", syn Aleksandra i Genowey, ur. * * w Łobodzie pow. Tuchola. Zaprzysiężony oraz przyjęty w szeregi Armii Krajowej przez Stefana Gussa / "Dan" / - w maju 1944 roku. Był żołnierzem AK - OP "Jedliny-102", przydzielonym do II drużyny bojowej.

Najpierw pod dowództwem "Dana", a od czerwca 1944 - "Dęba", uczestniczył w różnych akcjach bojowych, dywersyjnych, rekwizycyjnych i wywiadowczych, analogicznie jak w p-kanie 21, u d-cy II drużyny Konrada Kukawki / "Józef" /.

Franciszek Król, żołnierz AK, przeszedł gehennę przesłuchań, * - z d. Zaborowska,
* * - 25 września 1920 roku,

więzienie w Chełmnie n/Wisłą, obóz przejściowy w Działdowie, deportację do łagru w "Rozie" / "Róża" / k.Korkino w Zach. Syb. i do obozu jeńców wojennych / Niemiecko-węgiersko-rumuńskich / z niemiecką administracją koło Kysztymu. W trzeciej dekadzie maja, wraz z innymi żołnierzami AK / internowanymi / OP "Jedliny-102", poprzez obozy przejściowe w Czelabińsku i Brześciu n/Bugiem, dowieziono "Rexa" do obozu pracy w Jaworznie k.Katowic, filii obozu oświęcińskiego, podlegającego UB.

Dopiero 24 czerwca 1946 roku odzyskał wolność, ale wkrótce Go arestowano i skazano na osiem lat więzienia, za kontakty i pomoc udzielaną partyzantom ze zgrupowania "Łupaszkii".

Franciszek Król - ps. "Rex" był żołnierzem odważnym, ambitnym i koleżeńskim, należał do grupy aktywnych budowniczych partyzanckich ziemianek i bunkrów. Awansowany do stopnia - plutonowego. Za osobiste męstwo i waleczność odznaczony został Krzyżem Walecznych, Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

Zmarł w Gdańsku 4 maja 1985 roku - wskutek nieszcześliwego wypadku, pochowany na cmentarzu "Srebrzysko" w Alei Zasłużonych /9.05.1985/.

autor J.W. Sanejder

T: M: 1499/2395 Pom. Chojnice

Prośba Franciszek

V. Party informacyjne

lc. 10

+ Król Franciszek
ps. "Rex"

Oddz. part. AK¹
"Jedliny - 102"

1. Urodz.: 25.09.1920 r. w Łobodzie, gm. Śliwice
woj. bydgoskie

2. Rodzice: Aleksander i Genowefa
z d. Zaborowska

3. Zapmyślony i przyjęty do pom. ruchu oporu
w szeregach AK - przez Stefana Gussa ps.
"Dan" w lipcu 1943 roku.

4. ~~Od lipca 1944~~ Był członkiem oddz. part. AK
"Jedliny - najpierw pod d-twem "Dana", a
verte

od lipca 1944 - „Dobry Jan”

5. Udział w akcjach bojowych, dywersyjnych i wywiadowczych (analog. jak „Kortek” - p-kt. 5)

6. Od 15.02.1945 do 26.05.1946 - internowany - przebywał w ZSRR (Rejon Korkine - Zech. Syb. z Kisitym na Urele). Zwolniony 26.06.1946 - z Oboru Pracy w Jaworniu.

7. Awansował do stopnia kaprala, był przedstawiany do odwołania K.W.

8. Zmarł 5.05.1985 roku, pochowany 9.05.1985 na cmentarzu w Szlasku - Srebrnym
b.por. i d-ca oddz. part. AK „Jedliny”
„Dobry Jan”

Chojnice KO Pocz.

"Jedliny-102"

KRÓL FRANCISZEK ps. Rex"vel"Rekes" 2

Zob. Smajda J. "Jedliny-102". Arch. AK, B/26-89

s. 10, 12, 79.

Plutonuowy. Zosmian oddh. part. AK "Jedli-
ny-102". Klesie od wiosny 1944r.

A-Zak.90

PART. 3
"Jedlim" 4

KRÓL FRANCISZEK
ps. "REX"

Partyzant "Jedlim". Depozytowany
przez NKWD do ZSRR — Rosta, Kyselym.
Młodot 14 czerwca 1946 r.

AK na Pomorzu, s. 188

82/

PART.
TMC/1014

4

KRÓL FRANCISZEK
ps. "REX"

82/195

Lab. + Smajdel Jan - Part., M-47

plut. Król Franciszek
ps. "Rex"

Chojnice 201. part. AK
"Jedliny"
102 5

Król :plut:29.09:Alek-: Rex :
Franciszek : 1920:sander :

~~AK~~ Jedl-102 Nr ew. 163 "
1944-46 : żołn. part. "

Był przedstawiony do Króla Waleiszych
- Wywiag z rozkazem Sz OAK Pomorze o miede-
niu z dn. 12.12.1944r. Króla Waleiszych
zob. [5:] J: K-47/656 Smajder Jan (260)
s. 10/12 str. 4

Wk. T1 100

zob. Chojnice part AK
1944-46

plut. Król Franciszek

ps. "Rex" 6

Łotmiers oddz. partyzanckiego
"Jeolimy - 102"

zob: J:K-47/656 Szwejder Jan,
w. 1/2 str. 4. (KO)

ak. XI '00

3.05.1985

++

Chojnice
part. AK

7

Król Franciszek
plutonowy
ps. "Rex"

partyzant "Jedlin"; w partyzantce
od wiosny 1944r.; od 15.02.1945
do 24.06.1946 r. internowany i
deportowany do ZSRR; aresztowa-
wany przez UB i więziony.

T-47/656 Jan Szujder (20)
cz. I / 30

28.11.2000

KROL Franciszek ps. "Reks"

urodz.

partyzant "Jedliny"

Brz K SZ z M

Wykaz odznaczeń "Jary" - Michała

Jedliny
Chojnice
9

Król Franciszek

KW

ps. "Rex"

zob. Sadowski Józef,
Młni nr 31806,
W-ua 1999, s.186, poz.163

++ Grób Franciszek
ps. "Bex"

Chejnice 10
park. C42
"Jedliny"

Zob. Sawajolek J. W., Wspomnienia
partyzantów Armii Krajowej...
Toruń 2001, s. 163, 165, 176, 185,
230, 263, 280.

Wł. x '04

ról Franciszek

